

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U101794

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Банік Михайло Вікторович

2. Banik Mykhailo V

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.08

Назва наукової спеціальності: Зоологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-04-2021

Спеціальність за освітою: 7.04010201 Біологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.153.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 15, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.33

Тема дисертації:

1. Трав'янки (Aves: Saxicola) Північного Сходу України: поширення, біологія, поведінка
2. Chats (Aves: Saxicola) of the North-eastern Ukraine: distribution, biology, behaviour

Реферат:

1. У 1960–1970-ті роки відносно нечисленна трав'янка європейська чорноголова (*Saxicola rubicola*) розселилась у північному та східному напрямках в Україні і прилеглих регіонах. На Північному Сході України утворилась зона симпатрії із численнішою трав'янкою лучною (*S. rubetra*). Дисертаційна робота присвячена з'ясуванню причин розселення трав'янки європейської чорноголової та тих особливостей біології, що дають можливість двом видам входити до складу одних і тих самих угруповань. Результати дослідження вказують, що їхнє спільне існування полегшується завдяки відмінностям у строках перебігу фаз життєвих циклів, відмінним потребам щодо розмірів гніздових територій, відсутності міжвидової територіальності тощо. Чисельність трав'янки лучної в усіх досліджених типах біотопів є у кілька разів вищою. У крейдяних степах рівень чисельності обох видів зумовлюють неоднакові чинники, зміни чисельності є асинхронними та різноспрямованими. Можливості розселення трав'янки європейської чорноголової підвищуються через ймовірну різну роль молодих птахів, що походять з виводків перших та других кладок. Виявлена

хвилеподібність процесу розселення пов'язана із коливаннями клімату, які сприяли збільшенню виживаності птахів під час міграції. Причинами розселення були також сприятливі для виду зміни гніздових біотопів, зокрема осушення заплавл річок.

2. The European Stonechat (*Saxicola rubicola*) rapidly colonised vast areas in the Ukraine in the twentieth century. As a result, a zone of sympatry with far more numerous species, the Whinchat (*S. rubetra*), was formed in the North-eastern Ukraine in 1960s – 1980s. The key questions aroused about what are the causes for the expansion of the range of the European Stonechat and which aspects of the biology of both species facilitate their coexistence in bird communities. The results of the research indicate that it became possible owing to the almost complete separation of the main phases of the breeding cycle of the species, the dissimilar requirements in the size of the breeding territories, the absence of interspecific territoriality etc. The abundance of the Whinchat is several times higher than that of the European Stonechat in all studied habitats. The level of abundance of both species in chalk steppe clearly depends on different factors and the changes of the numbers are asynchronous and not unidirectional. The expansion capability of the European Stonechat is probably enhanced by different behavioural strategies in the young birds originated from the first- and the second clutch broods. The observed waves of expansion were caused by the climate fluctuations which favour the survival of the birds at the critical time of the southward migration. The causes of the expansion were also favourable changes in the habitat structure following flood-plain drainage.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошелєв Олександр Іванович

2. Koshelev Oleksandr I

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Людмила Павлівна
2. Kharchenko Liudmyla P

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Анна Олександрівна
2. Markova Anna O

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Акімов Ігор Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Харченко Віталій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.